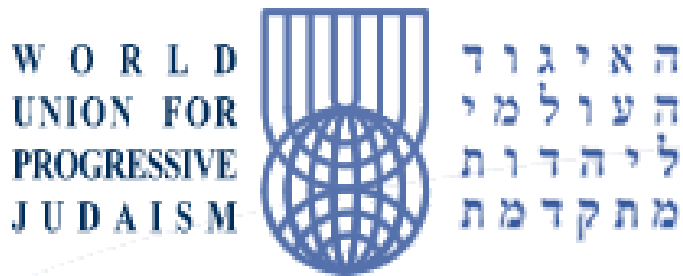

5776

Torah from Around the World

Rabbi Nechoenja, de zoon van HaKana, zegt: Ieder die het juk van Wijsheid op zich neemt, zal geen last hebben van politieke onderdrukking en van dagelijkse zorgen. Maar ieder die het juk van Wijsheid afwerpt, zal last hebben van politieke onderdrukking en van dagelijkse zorgen.

[Pirke Awot V:5. Uit: Spreuken over de Fundamenten, uitgave Amphora Books]

Sjabbat 17 oktober 2015 / 4 chesjwan 5776, Noach, Beresjiet / Genesis 6:9 – 11:31
Tanach, blz. 13 - 22
Haftara: Tsefanja 3:8 – 20,
Tanach, blz. 1207 - 1208

Commentaar: Lindsey Taylor Guthartz. Zij is docent Tanach aan de London School of Jewish Studies. Taylor-Guthartz werkt aan een promotie over het religieuze leven van orthodox-joodse vrouwen. Ze is als eindredacteur betrokken bij uitgaven van de Littman Library of Jewish Civilization.

Vertaling: Frits Pront

[De oorspronkelijke Engelse tekst.](#)

Van ontwikkelingsniveau naar ontwikkelingsniveau

Noach, de centrale figuur in de sidra van deze week, is een beetje een raadsel. Aan de ene kant wordt hij beschreven als „een rechtschapen man en de enige in zijn tijd die een

voorbeeldig leven leidde" (Beresjiet/Genesis 6:9), aan de andere kant vertrekt hij geen spier als God hem vertelt dat alle leven op aarde op het punt staat door een enorme vloed te worden vernietigd. Hij protesteert niet – zoals Awraham later wel doet als God hem op de hoogte brengt van de aanstaande verwoesting van Sodom en Gomorra – en hij haast zich ook niet om zijn tijdgenoten te waarschuwen. In feite zegt hij helemaal niets tegen wie dan ook, tot op het moment dat hij zijn kleinzoon Kenaän (zoon van zijn zoon Cham, red.) vervloekt en zijn zonen Sjem en Jafet zegent, als reactie op de houding van Cham, Sjem en Jafet nadat zij hem naakt en dronken hebben gevonden. Het grootste deel van de sidra gehoorzaamt hij zwijgend aan Gods opdrachten en toont hij geen reactie en geen initiatief.

De rabbijnen van de midrasj waren zich bewust van Noachs tekortkomingen en legden bij hun interpretatie van de zin: „de enige die in zijn tijd een voorbeeldig leven leidde” de nadruk op ‘in zijn tijd’, want in een andere tijd, bijvoorbeeld de tijd van Awraham, zou Noach niet bepaald worden beschouwd als deugdzaam (Midrasj Tanchoema, Noach: 5). Zij maakten nog andere vergelijkingen tussen Noach en Awraham en stelden vast dat Noach tekortschoot: een midrasj-vertelling in Beresjiet Rabba 30:10 vergelijkt Awraham en Noach met twee zonen van een koning (die God symboliseert). Terwijl de oudste zoon (Awraham) volwassen genoeg is om op enige afstand voor zijn vader uit te lopen, moet de jongste de hand van zijn vader vasthouden en naast hem lopen. De rabbijnen zien Noach als spiritueel minder ontwikkeld, minder in staat om onafhankelijk te handelen. Hij is geen slecht mens, maar hij bezit een zekere passiviteit die hem weerhoudt om werkelijk een groot man te worden.

Een andere midrasj (Tanchoema, Noach:14) plaatst Noach en Awraham in een rijtje van vier bijbelse figuren die ieder een van vier zaken hebben uitgevonden of daar het begin voor hebben gemaakt. Noach ontdekt landbouw, vloeken, slavernij en dronkenschap – een positieve zaak en drie negatieve. Awraham is verantwoordelijk voor ouderdom, lijden, gastvrijheid en erfenis – drie positieve zaken (afhankelijk van je kijk op ouderdom!) en een negatieve. Interessant genoeg zijn de andere twee personen op de lijst een ander koppel die de midrasj graag vergelijkt: Mosjé, van wie alle ontdekkingen positief zijn, en Bil’am van wie alle ontdekkingen negatief zijn. Er lijkt een continuum te zijn, van de totaal negatieve pool van Bil’am, via de gemengd-maar-neigend-naar het negatieve Noach, via de gemengd-maar-neigend tot het positieve Awraham, naar de zuiver positieve pool van Mosjé.

De rabbijnen zien Noach dus als iemand met potentieel, maar iemand die beperkt wordt door een gebrek aan volwassenheid, onafhankelijkheid en verbeeldingskracht. Awraham vertegenwoordigt de volgende stap in het lange, langzame proces van de vervolmaking van jezelf: hij is actiever, leergieriger, sneller geneigd het initiatief te nemen en te handelen, zowel wat betreft het verwelkomen van vreemdelingen, het verdedigen van mensen die een overtreding hebben begaan of het redden van degenen die in moeilijkheden verkeren. We kunnen van beide figuren iets leren en we kunnen vooral besluiten om van ons Noach-niveau te gaan naar het meer geëngageerde en energieke Awraham-niveau.